

ЕКОНОМІКА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ENVIRONMENTAL
ECONOMICS

УДК 504.06 ; 332.2
JEL Classification: F5

Вдовиченко Андрій

к.с.-г.н., директор

ДП ДГ «Скви́рське» Інституту агроекології та природокористування НААН
м. Київ, Україна

E-mail: a.vdovychenko@gmail.com

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Анотація

Вступ. Питання державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства є досить актуальним і має вирішуватися з урахуванням триєдиного взаємозв'язку основних елементів системи управління – економічної політики держави, екологічної стратегії розвитку та нормативно-правової бази.

Методи. У процесі дослідження використовувалися загальнотеоретичні методи наукового пізнання положень удосконалення системи державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства; монографічний (опрацювання наукових публікацій, нормативних документів); абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення та формулювання висновків).

Результати. Обґрунтовано необхідність державного регулювання та підтримки вітчизняного ринку органічної продукції. Визначено напрями удосконалення державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства з урахуванням вимог ЄС. Запропоновано системний підхід до аналізу даного регулювання, що дає можливість здійснення об'єктивної оцінки його ефективності.

Перспективи. Підтримка розвитку вітчизняного ринку продукції органічного сільського господарства дасть можливість підвищити якість продукції органічного сільського господарства, яка споживається; забезпечить стійкий розвиток сільського господарства; надасть можливість його інноваційного розвитку; сприятиме появі нових можливостей підтримки сільськогосподарських товаровиробників в умовах євроінтеграції; диверсифікації експорту.

Ключові слова: органічне сільське господарство, ринок, органічна продукція, державне регулювання, система.

Вступ.

На сьогодні суб'єкти господарювання на території України мають усі передумови для виробництва органічної продукції: це і стійкі аграрні традиції, значні площі сільськогосподарських угідь, низький рівень (порівняно з індустріальними країнами) застосування мінеральних добрив та хімічних засобів в процесі вирощування сільськогосподарських культур. Тобто вітчизняний сектор органічного сільського господарства, по суті задовольняє всі складові сталого розвитку, має очевидний потенціал та перспективи для розвитку за умови створення ефективної системи державного регулювання [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Загальним питанням державного регулювання сільськогосподарської діяльності з метою поширення екобезпечного аграрного виробництва присвячені праці О.М. Бородіної, М.Х. Корецького, В.Я. Месель-Веселяка, П.Т. Саблука, О.І. Фурдичка, О.М. Царенко та інших. Вагомий внесок у вивчення організаційно-економічних проблем регулювання ринку продукції органічного сільського господарства зробили вітчизняні такі дослідники: Н.В. Зіновчук, П.М. Скрипчук, В.А. Чудовська, М.К. Шикила, О.І. Шкуратов, В.О. Шлапак, О.М. Яценко та інші. Відзначаючи значний внесок науковців і практиків у розробку питань розвитку виробництва органічної сільськогосподарської продукції, доцільно наголосити, що низка проблем залишаються недостатньо дослідженими і потребують подальшого опрацювання. Зокрема, невизначеними залишилися чинники гальмування розвитку органічного сільського господарства, недостатньо обґрунтовано підходи щодо використання світових тенденцій у сфері державного регулювання ринку органічної продукції.

Мета.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних положень удосконалення системи державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства.

Методологія дослідження.

У процесі дослідження використовувалися загальнотеоретичні методи наукового пізнання теоретико-методичних положень удосконалення системи державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства; монографічний (опрацювання наукових публікацій, нормативних документів); абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення та формулювання висновків) тощо.

Результати.

У сучасній ринковій економіці виробництво продукції, її рух до проміжних і кінцевих споживачів є предметами державного регулювання. Суб'єктами регулювання виступають: держава (державне регулювання), зацікавлені учасники ринку і незалежні громадські некомерційні організації (саморегулювання). Державне регулювання здійснюється для того, щоб надати процесам організований характер, упорядкувати дії економічних суб'єктів, забезпечити дотримання законів, відстоювати державні та громадські інтереси.

Державне регулювання включає прогнозування, планування, фінансування, бюджетування, оподаткування, кредитування, адміністрування, облік, контроль. Державне регулювання має місце як в централізовано керованій, так і в ринковій економіці.

Питання державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства є досить актуальними і мають вирішуватися з урахуванням триєдиної взаємозв'язку основних елементів системи управління – економічної політики держави, екологічної стратегії розвитку та нормативно-правової бази. Для вирішення поставлених завдань потрібне вироблення послідовної державної політики в області переходу сільськогосподарських формувань на виробництво органічної продукції, а також організація системи практичних заходів на рівні окремо взятого сільськогосподарського формування в напрямку вдосконалення процесу аграрного виробництва шляхом комплексного використання системи організаційних, економічних, екологічних та соціальних заходів стимулювання раціонального землекористування [2].

В якості першорядних завдань державного регулювання переходу формувань аграрної сфери на виробництво органічної продукції можна виділити наступні: створення оптимальних умов для відтворення земельних ресурсів, у тому числі відтворення родючості ґрунтів; попередження екологічної небезпеки внаслідок зниження техногенного навантаження на сільськогосподарські екосистеми. Представлені завдання можуть бути вирішені за допомогою організаційно-правового та

соціально-економічного механізму, який виступає відображенням державного взаємозв'язку з господарюючими суб'єктами в ринкових умовах.

В Україні в останні роки було прийнято низку документів, де чітко вказується на необхідність створення умов для розвитку органічного сільського господарства, яке може стати однією з потенційних точок зростання для розвитку сільських територій. Зокрема, це: Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року. Проте, досі не розроблено протекціоністських заходів державної підтримки стимулюючого характеру для сільськогосподарських виробників органічної продукції, в тому числі через систему внутрішньої продовольчої допомоги.

Підтримка розвитку вітчизняного ринку продукції органічного сільського господарства дасть можливість підвищити якість продукції органічного сільського господарства, яка споживається; забезпечить стійкий розвиток сільського господарства; надасть можливість для інноваційного розвитку; з'являться нові можливості підтримки сільськогосподарських товаровиробників в умовах євроінтеграції; диверсифікації експорту. Тому сільське господарство, як ніяка інша сфера економіки, вимагає сталого державного регулювання, в тому числі значної фінансової підтримки. Подальший рух продукції органічного сільського господарства на агропродовольчому ринку також вимагає державного регулювання (збереження якості продукції, оперативність її доставки споживачам, демонополізація сфери оптової та роздрібної торгівлі, підтримка кінцевих споживачів) [3].

Систему державного регулювання розвитку органічного сільського господарства в Україні доцільно формувати з урахуванням передових зарубіжних практик. До кінця 80-х років розвинуті країни досягли суттєвого рівня державної підтримки органічного сільського господарства. Для визначення рівня підтримки сільського господарства на міжнародному рівні використовують методичку, яка застосовується в Організації країн міжнародного співробітництва та розвитку (The Organisation for Economic Development and Cooperation, OECD).

Сьогодні в розвинених країнах Заходу існує цілісна система гарантій якості виробленої в органічному сільському господарстві продукції, що забезпечується, по-перше, сертифікацією, по-друге, інспекцією, яка охоплює технологію органічного виробництва, фактори виробництва і кінцеву органічну продукцію. Виробництво і реалізація продукції органічного сільського господарства потребує особливої уваги з боку держави в сфері регулювання та прямої державної підтримки.

З огляду на специфіку виробництва і реалізації продукції органічного сільського господарства і виходячи з конкретної ситуації, в розвинених країнах державне регулювання ринку продукції органічного сільського господарства зосереджено, в першу чергу, на підтримці органічних виробників, підтримці маркетингу даної продукції на основі підтвердження її якості на всіх стадіях руху товару від виробника до споживачів, розробці дієвого законодавства, що регулює виробництво і реалізацію органічної продукції, підтримці наукових досліджень в даній сфері, підтримці інформаційно-консультаційного забезпечення виробників, забезпеченні інформацією споживачів, регулюванні питань експорту та імпорту органічної продукції. Все це вимагає значних фінансових коштів, в тому числі у вигляді прямих субсидій [4].

Однак з точки зору вимог, що пред'являються ЄС, для підтримки органічного сільського господарства та ринку його продукції відкриваються ширші можливості, в порівнянні з виробництвом і реалізацією звичайної сільськогосподарської продукції. Світовий досвід розвитку ринку продукції органічного сільського господарства показує, що він в період становлення потребує заходів державного регулювання, в тому числі таких, які передбачають пряму фінансову підтримку виробників органічної продукції. На нашу думку, це пояснюється як специфікою виробництва і споживання органічної продукції, так і життєво необхідними внутрішніми і зовнішніми елементами політики будь-якої держави в епоху глобалізації (табл. 1).

Таблиця 1

Обґрунтування необхідності державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства*

Загальні чинники необхідності регулювання	Характеристика чинників необхідності державного регулювання
Специфіка виробництва та споживання органічної продукції	
Наявність періоду конверсії	Для становлення органічного сільського господарства, особливо при переході від звичайного індустріального його ведення, потрібний перехідний період відповідно до встановлених стандартів. Під час перехідного періоду збільшується ймовірність зниження продуктивності і рентабельності виробництва, що може бути компенсованим лише прямими субсидіями або наявністю стійких каналів збуту.
Гарантія якості на всіх етапах руху органічної продукції	У сукупності витрати на забезпечення гарантії якості самої органічної продукції та способів її виробництва (стандарті, сертифікація, акредитація, інспекція, маркування) можуть бути досить високі, що потребує фінансового сприяння з боку держави
Сприяння інформаційному забезпеченню виробництва та реалізації органічної продукції	У ресурсному забезпеченні ринку органічною продукцією сільського господарства підвищену роль відіграє інтелектуальна, а також інформаційна складові, в розвитку яких держава за допомогою програмних методів, а також шляхом організації оперативного моніторингу через профільні міністерства може сприяти підвищенню ефективності виробництв та реалізації органічної продукції як в тактичному, так і в стратегічному планах.
Стимулювання попиту	Практика показує, що продукція органічного сільського господарства в більшості випадків дорожча за звичайну сільськогосподарську продукцію. Через це від ринку органічної продукції відсікається значний сегмент споживачів. Держава шляхом надання продовольчої допомоги малозабезпеченим верствам населення має враховувати і цей аспект.
Внутрішня державна макроекономічна політика	
Продовольча безпека	Продовольча безпека будь-якої країни визначається не тільки фізичною та економічною доступністю продуктів харчування, але їх якістю (здорове харчування). Органічне сільське господарство та ринок органічної продукції в цілому за умови розвиненої системи стандартів та сертифікації цілком вписується в цю концепцію, що є підставою для використання додаткових заходів з його підтримки.
Екологічна політика	Органічне сільське господарство завдає значно меншої шкоди навколишньому середовищу, ніж звичайне сільське господарство, причому це стосується не тільки методів його ведення, але й якісної сфери обслуговування. Менше екологічних проблем в силу відсутності використання ряду шкідливих інгредієнтів виникає і при переробці органічних сільськогосподарських продуктів. Таким чином, саме органічне сільське господарство, як і ринок органічної продукції можливо розглядати в якості природоохоронного заходу і важливого елемента внутрішньої природоохоронної політики.
Сталий розвиток сільських територій	Розвиток органічного сільського господарства покращує не тільки якість навколишнього середовища в сільській місцевості, але також сприяє диверсифікації зайнятості, збереженню місцевих культурно-історичних традицій, місцевих брендів, створенню нових робочих місць і таким чином адекватно цілям і задачам державних програм зі сталого розвитку сільських територій.
Зовнішня державна економічна політика	
Політика в сфері експорту	Експорт продукції органічного сільського господарства, органічних технологій, участь національних організацій в сертифікації органічної продукції за кордоном, придбання органічних виробництв і органічних розподільних мереж сприяє зміцненню місця країни або групи країн у системі міжнародного поділу праці.
Політика в сфері імпорту	В даному випадку імпорт органічної продукції – це елемент продовольчої безпеки, оскільки забезпечується приплив якісної продовольчої та іншої продукції, в тому числі продукції, яку в силу природних або інших факторів на території конкретної країни виробити не можна. При недостатньо сформованій нормативно-правовій базі важливою є також державна підтримка в сфері залучення зарубіжних організацій з сертифікації органічної продукції на внутрішній ринок.

*Джерело: [5; 6].

У країнах ЄС, інших зарубіжних країнах державне регулювання внутрішнього ринку продукції органічного сільського господарства в даний час в основному зосереджено на трьох напрямках. Ними є: розробка та забезпечення функціонування системи, яка гарантує стандарти і якість органічної продукції на всіх етапах її руху від виробника до кінцевого споживача (органічна гарантійна система); інтелектуально-інформаційне забезпечення розвитку ринку продукції органічного сільського господарства; фінансова підтримка розвитку ринку продукції органічного сільського господарства. Всі три основні напрями державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства, безумовно, важливі. Однак, на сьогоднішній день серед них центральне місце, на нашу думку, займає органічна гарантійна система, оскільки вона охоплює всю систему руху товару на органічному ринку.

Органічна гарантійна система в зарубіжних країнах включає встановлення стандартів, що охоплюють технології виробництва і переробки, ресурси, які використовуються, якість продукції. Вона також включає сукупність процедур, що забезпечують реалізацію органічних стандартів. Відповідними структурними елементами гарантійної системи є такі процедури, як сертифікація, акредитація, інспектування та маркування.

Аналіз чинних нормативно-правових актів, що регулюють процеси виробництва та реалізації органічної продукції в країнах ЄС, показує, що ефективність сформованої в країнах ЄС органічної гарантійної системи багато в чому забезпечується розвинутою системою інспекції, яка охоплює технологію органічного виробництва, фактори виробництва і кінцеву органічну продукцію.

Інноваційно-інформаційне забезпечення розвитку ринку продукції органічного сільського господарства, як один з трьох найважливіших складових у сфері державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства, включає стратегічний напрям підтримки (фундаментальні і прикладні наукові дослідження, базову освіту в університетах та інститутах), оперативну підтримку у вигляді підвищення кваліфікації фермерів, переробників та інших операторів ринку органічної продукції, надання консультаційних послуг, забезпечення інформацією операторів органічного ринку, вчених і чиновників, пов'язаних з його проблемами, а також забезпечення необхідною інформацією кінцевих споживачів, включаючи науково-популярну рекламу органічного сільського господарства і виробленої ним продукції [7].

Структура інтелектуально-інформаційного забезпечення розвитку ринку органічної продукції, його масштаби і якість істотно варіюються по різних країнах. Найменший розвиток воно отримало в країнах, що розвиваються через загальну відсталість в них наукової бази і брак коштів для організації дієвого інформаційно-консультаційного забезпечення. Щоб якось ліквідувати цей недолік, IFOAM через мережу Internet створило спеціальну навчальну електронну площадку (Internet Training Platform), чією метою є надання вільного доступу зацікавленим особам до високоякісних навчальних програм в сфері органічного сільського господарства. У розвинених країнах вже сформувалася розгалужена система інтелектуально-інформаційного забезпечення ринку продукції органічного сільського господарства.

У країнах ЄС органічне сільське господарство розглядається, як напрям, що володіє безперечною перевагою для суспільства як з екологічної, так і з інших точок зору. Однак, оскільки органічне сільське господарство є молодою галуззю, йому необхідна масована державна фінансова підтримка (в тому числі прямиї субсидії) на становлення і виробництва до тих пір, поки дана галузь не стане конкурентоспроможною [8]. У зарубіжних країнах для підтримки розвитку ринку органічної продукції активно застосовуються інструменти саморегулювання. При цьому найбільший вплив на розвиток ринку органічної продукції мають преміальні ціни і процеси кооперації. На ринку всіх видів органічної продукції використовується преміальне ціноутворення (premium pricing) і встановлюються преміальні ціни (premium prices), які вищі за ціни на аналогічну продукцію, вироблену на звичайних фермах, і перероблену звичайним способом [4].

При наявності достатньої ресурсної бази та вагомих стимулів для розвитку ринку продукції органічного сільського господарства в Україні потрібне створення потужної системи державного

регулювання в цьому напрямку. Це підтверджується досвідом всіх зарубіжних країн, що досягли більш-менш значних успіхів в даному напрямку. У загальному вигляді для якнайшвидшого розвитку ринку органічної продукції в Україні, в першу чергу, необхідно сформувати дієву нормативно-правову базу, яка визначатиме алгоритм подальших дій. При цьому, доцільно переймати найбільш корисні досягнення зарубіжної наукової та організаційної думки в даній галузі, але обов'язково враховувати специфіку українських умов і традицій, що склалися в аграрній сфері [9].

Організаційно-правовий та економічний механізми державного регулювання розвитку ринку продукції органічного сільського господарства, включають комплекс конкретних методів і важелів впливу на господарюючі суб'єкти, що стимулюють їх перехід до виробництва органічної продукції. У комплекс заходів організаційно-правового механізму регулювання входять: ліцензування виробничої діяльності сільськогосподарських організацій, орієнтованих на виробництво органічної продукції; регулювання прав використання товарного маркування «Органічний (екологічний) продукт»; формування нормативів оцінки якості земельно-природних ресурсів; здійснення екологічного контролю та земельного моніторингу; природоохоронні заходи.

На нашу думку, доцільно передбачити систему фінансово-економічних заходів державної підтримки розвитку сільського господарства, орієнтованого на виробництво органічної продукції, в частині субсидування процентної ставки за інвестиційними кредитами, державних дотацій, субсидування частки витрат на виробництво органічної продукції, страхування посівів виробників органічної продовольства, пільги з оподаткування, а також вдосконалення механізму регулювання регіональних ринків органічної продукції. Однак весь світовий досвід показує, що найбільш дієвим засобом для підтримки органічного сільського господарства та ринку його продукції являються субсидії товаровиробникам і саме вони повинні бути основною формою підтримки в період становлення вітчизняного ринку органічної продукції.

Державна політика в області розвитку ринку продукції органічного сільського господарства в Україні повинна формуватися негайно, оскільки зарубіжна конкуренція в цій галузі вже досить сильна, і без проведення такої політики з кожним роком наша країна буде все більше відставати ще в одній (раніше ними були біотехнології, ІТ-технології) інноваційно-орієнтованій галузі розвитку. Державне регулювання ринку продукції органічного сільського господарства в зарубіжних країнах носить специфічний характер, пов'язаний з необхідністю збереження високої якості виробленої органічної продукції на всіх етапах її руху до кінцевих споживачів, високою наукоємністю виробництва і підвищеними потребами в інформаційно-консультаційному забезпеченні операторів ринку. У розвинених країнах це зумовлює особливу структуру державної підтримки, що включає органічну гарантійну систему, інтелектуально-інформаційне забезпечення і фінансову підтримку розвитку ринку продукції органічного сільського господарства.

Для зміцнення позицій органічного сільського господарства і АПК країни в світовому господарстві держава зобов'язана брати активнішу участь у вдосконаленні галузевої структури на основі формування і розвитку органічного сільського господарства.

По-перше, здійснюваний, структурний маневр для розвитку сільського господарства за принципами і критеріями органічного сільського господарства (перехід від «неринкових» структур до ринкових, тобто до виробництва екологічно чистої продукції, попит на яку як всередині країни, так і за її межами постійно зростає).

По-друге, органічне сільське господарство має стати важливою сферою інвестиційного попиту, орієнтованого в основному не тільки на задоволення потреб населення країни в екологічно чистій продукції, але і на збільшення її експортного обсягу шляхом підвищення конкурентоспроможності виробленої продукції сільського господарства і її переробки.

По-третє, проводячи роботу з переходу на нові форми організації і типи виробництва в сільському господарстві з урахуванням об'єктивних передумов, доцільно уникати перекосів в зміні організаційних структур АПК, спираючись на стан матеріального виробництва як об'єктивної основи формування перспектив використання виробничого потенціалу та шляхів його раціонального

використання в умовах формування органічного сільського господарства.

Висновки і перспективи.

Таким чином, враховуючи специфіку органічного сільського господарства (наявність періоду конверсії для первинних виробників, здатність органічного сільського господарства забезпечити екологічну безпеку та сталий розвиток сільських територій, підвищені вимоги до якості органічної продукції тощо) постає особлива потреба функціонування дієвої системи державного регулювання ринку продукції органічного сільського господарства.

На сьогодні вкрай важливе державне регулювання вітчизняного ринку продукції органічного сільського господарства. Підтримка розвитку вітчизняного ринку продукції органічного сільського господарства дасть можливість підвищити якість органічної продукції, яка споживається; забезпечить стійкий розвиток сільського господарства; надасть можливість для його інноваційного розвитку; з'являться нові можливості для підтримки сільськогосподарських товаровиробників в умовах євроінтеграції; диверсифікації експорту.

Держава відіграє важливу роль у розвитку органічного сільського господарства та ринку органічної продукції шляхом створення національного законодавчо-правового поля. Ринок органічної продукції в Україні вимагає значних інвестицій для подальшого росту. Багато виробників органічної продукції ще не досягли рівня самоокупності або використання своїх прибутків для реінвестування у бізнес, розвиток ринку, зростання компетенції, впровадження технологій та підвищення конкурентоспроможності з метою організації виробничо-збутових ланцюгів та підвищення рівня продажу органічної продукції. Умовою подальшого розвитку ринку органічної продукції в Україні є існуючі організаційно-правові інституції цього ринку, які в своїй основі ґрунтуються на відтворенні родючості ґрунтів та збереженні навколишнього середовища, розвитку сільських територій та підвищенні рівня життя сільського населення, підвищенні ефективності та прибутковості сільськогосподарського виробництва, забезпеченні споживчого ринку здоровою якісною продукцією, нарощуванні експортного потенціалу держави, поліпшенні іміджу України як виробника та експортера високоякісної здорової органічної продукції, забезпеченні продовольчої безпеки в Україні.

Список використаних джерел

1. Шкуратов О.І., Чудовська В.А., Вдовиченко А.В. Органічне сільське господарство: еколого-економічні імперативи розвитку: монографія. Київ: ДІА, 2015. 248 с.
2. Экологические проблемы, связанные с интенсивным сельскохозяйственным производством (продукция животноводства и растениеводства) / Серия обучающих пособий «RUDECO Переподготовка кадров в сфере развития сельских территорий и экологии». Москва, 2012. 166 с.
3. Воронкова О.Ю. Стратегия развития органически ориентированного регионального агропромышленного производства: монография. Барнаул: Азбука, 2014. 146 с.
4. The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2016: / Дослідний інститут органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія). URL: <http://www.fibl.org>.
5. Соколова Ж.Е. Теория и практика развития мирового рынка продукции органического сельского хозяйства: монография. Москва : ИП Насирддинова В.В., 2012. 443 с.
6. Organic in Europe. Prospects and Developments (2014). URL: <http://www.organic-europe.net/>
7. Бабаджанов Д.Д. Организационно-экономические основы формирования и развития органического сектора сельского хозяйства Таджикистана: дис. ... доктора экон. наук : 08.00.05. Худжанд, 2010. 253 с.
8. Полушкина Т.М., Акимова Ю.А. Зарубежный опыт государственного регулирования и развития органического сельского хозяйства. *Экономика и социум*. 2015. № 3-2 (16). С. 597-605.
9. Чудовська В.А., Шкуратов О.І., Кипоренко В.В. Еколого-економічний механізм розвитку органічного сільського господарства: теорія і практика: монографія. Київ : ТОВ "ДІА", 2016. 332 с.

Статтю отримано: 28.02.2017 / Рецензування 21.03.2017 / Прийнято до друку: 3.04.2017

Andrii Vdovychenko

Ph.D. (Agricultural Sciences), Director
DP DG "Skvyrske", Institute of Agroecology and Nature NAAS of Ukraine
Kyiv, Ukraine
E-mail: a.vdovychenko@gmail.com

GOVERNMENTAL REGULATION OF THE MARKET FOR ORGANIC FARMING PRODUCTION

Abstract

Introduction. The issue of state regulation of production of organic agriculture is very important and should be solved on the basis of the triune relationship management system basic elements – economic policy of the state, environmental development strategy, legal and regulatory base.

Methods. The general theoretical methods of scientific knowledge the provisions for improving the system of state regulation of organic agriculture products are used during the study; monographic (study of scientific publications, regulatory documents); abstract and logical (theoretical generalizations and drawing conclusions).

Results. The necessity of state regulation and support of the domestic market for organic products is substantiated. The ways of improving state regulation of organic agriculture production with the requirements of the EU are determined. A systematic approach to the analysis of the regulation, which gives the possibility of objective evaluation of its effectiveness, is proposed.

Discussion. Supporting the development of the domestic market of organic products, will allow to improve quality of organic agriculture that is consumed; ensure sustainable agriculture; will enable the expansion of innovative development; will contribute to the emergence of new opportunities in the context of European integration; diversification of exports.

Keywords: organic agriculture, market, organic products, government regulation system.

References

1. Shkuratov, O., Chudovska, V., & Vdovychenko, A. (2015). *Organichne sil's'ke gospodarstvo: ekologo-ekonomichni imperatyvy rozvytku* [Organic farming: ecological and economic imperatives of development]. Kyiv, Ukraine: DIA.
2. *Ekologicheskie problemy, svyazanye s intensivnym sel'skohoziaistvennym proizvodstvom (produktsiiaivotnovodstva i rastenivodstva)*. (2012). [Environmental problems associated with intensive agricultural production (livestock and crop production)]. Moskva, Russia.
3. Voronkova, O. (2014). *Strategiia razvitiia organicheski orientirovanogo regional'nogo agropromyshlenogo proizvodstva* [Development strategy of organically oriented regional agro-industrial production]. Barnaul, Russia: Azbuka.
4. The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2016 (2016). Doslidnyi instytut organichnogo sil'skogo gospodarstva (FiBL). Retrieved from <http://www.fibl.org>. [in Shv].
5. Sokolova, J. (2012). *Teoriia i praktika razvitiia mirovogo rynku produktii organicheskogo sel'skogo hozaistva* [Theory and practice of development of the world market of products of organic agriculture]. Moscow, Russia: IP Nasirdidinova V.
6. Organic in Europe. Prospects and Developments. (2014). Retrieved from <http://www.organic-europe.net/>
7. Babadjanov, D. (2010). *Organizatsionno-ekonomicheskie osnovy formirovaniia i razvitiia organicheskogo sektora sel'skogo hozaistva Tadjykistana* [Organizational and economic foundations of the formation and development of the organic sector of agriculture in Tajikistan]. (Unpublished doctoral dissertation). Hudjand, 253.
8. Polushkina, T., & Akimova, Yu. (2015). Zarubejniy opyt gosudarstvennogo regulirovaniia i razvitiia organicheskogo sel'skogo hozaistva [Foreign experience of state regulation and development of organic agriculture]. *Ekonomika i sotsium*, 3-2(16), 597–605.
9. Chudovska, V., Shkuratov, O., & Kyporenko, V. (2016). *Ekologo-ekonomichniy mehanizm rozvytku organichnogo sil'skogo gospodarstva: teoriia i praktyka* [Ecological and economic mechanism of development of organic agriculture: theory and practice]. Kyiv, Ukraine: TOV "DIA".

Received: 02.28.2017 / Review 03.21.2017 / Accepted 04.3.2017